

Les oficines del grup Cursach i alguns dels seus establiments, com la famosa discoteca de Palma Tito's, foren escorcollats durant moltes hores per la policia.

Mallorca, amb morts

Sol dir l'escriptor Guillem Frontera que Mallorca és com Sicília però sense morts. Ara ja estan agermanades amb morts i tot. Si més no, així ho creu el jutge instructor del cas de la màfia policial de Palma, Manuel Penalva, que ha enviat preventivament a presó i sense fiança Bartomeu Cursach, el més important dels empresaris de la nit mallorquina, acusat de setze delictes entre els quals hi ha dos possibles homicidis d'antics treballadors que presumptament estaven a punt de denunciar-lo.

La detenció de l'empresari d'oci nocturn Tolo Cursach, acusat, entre més delictes, d'homicidi, suma dos morts a l'àmplia trama mafiosa que s'investiga a Palma.

*Entrevista de Miquel Payeras
Fotografies d'Isaac Buj*

Màfia policial

Des de l'any 2013 el jutge instructor referit i el fiscal anticorrupció Miguel Ángel Subirán investiguen l'existència d'una trama de corrupció en el si de la policia local de Palma, amb ramificacions polítiques, empresarials i que afecten també altres àmbits del consistori. Malgrat que la major part de les actuacions es mantinguin sota secret de sumari, s'han anat coneixent algunes dades que, juntament amb la part que es va fer pública l'any passat, dibuixen un escenari sòrdid i inquietant: prostitució, extorsions, trà- →

El jutge envià Cursach a la presó de manera preventiva i sense fiança, perquè considera que hi ha risc de fuga o que intenti destruir proves.

→ fic de drogues, pallisses, homicidis... El nombre d'imputats supera la seixantena. A la llista hi ha policies municipals, empresaris i, també, dos polítics del PP, l'actual diputat del Parlament Álvaro Gijón i l'ex president del PP de Palma, José María Rodríguez.

Tot va començar el 2012 quan arribà a la fiscalia anticorrupció una denúncia per irregularitats en unes oposicions de promoció interna a la policia municipal de Palma. Després d'estudiar-la, el fiscal Subirán, ja a l'any 2013, trobà indicis suficients per ampliar la investigació a la possible existència d'una xarxa que aspirava a controlar totes les proves —d'accés extern i de promoció interna— del cos policial i, al cap d'un any, trobà dades que apuntaven a irregularitats a la Patrulla Verda de la policia. En síntesi, les sospites s'adreçaven a alguns d'aquests agents que, segons declaraven diversos empresaris dedicats a l'oci nocturn, oferien avisar de futurs escorcolls i inspeccions a canvi de diners, alcohol i, en algun cas, dels serveis de dones prostituïdes. *Quid pro quo* que deien els clàssics. O corrupció policial pròpia de novel·la negra clàssica.

Ben aviat, el nombre de testimonis protegits anà creixent i tant el fiscal com el jutge començaren a adonar-se de la magnitud de la xarxa. Una trama que no sols es dedicava a tot el que s'ha referit

sinó que també extorquia els empresaris de la nit que no es volien plegar als seus desitjos, que intentava arruïnar negocis per després quedar-se'ls a preu molt barat, que traficava amb drogues, que controlava àmplies zones d'oci nocturn on no podia fer negoci ningú que no pagués els suborns...

Així que la investigació judicial s'anava eixamplant, al llarg de 2016 augmentaven els perills per als testimonis protegits i els investigadors. Un vehicle fou cremat a posta a l'aparcament d'una finca on resultà que vivia el magistrat i que en tenia un d'igual: amb posterioritat un detingut de la trama confessà que, en efecte, volia ser un avís amenaçador; però el piròman s'equivocà de cotxe. Per una altra banda, aquest setmanari va poder recollir, de fonts jurídiques de Palma, que alguns investigadors havien rebut fotos de les seves parelles i fills com a forma de clara advertència, que havien aparegut animals de companyia morts cruelment... Tant el jutge com el fiscal van armats des d'aleshores.

Cursach

En els últims mesos el *cas màfia policial* s'ha convertit en quelcom encara més ampli. A finals de l'any passat es ramificà amb diverses detencions per suposades irregularitats en la concessió —a empreses privades— de la gestió del servei de

L'ORA —Ordenança de Regulació dels Aparcaments— i el gener d'enguany el jutge ordenà unes noves detencions per possibles il·legalitats en la concessió dels serveis de manteniment de les piscines municipals. Tot prové d'allà mateix, de la trama mafiosa citada.

El darrer dia de febrer esclatava el més gran de tot aquest enfilall d'escàn-

+ QUI ÉS BARTOMEU CURSACH?

Tolo Cursach, de 67 anys, atressora una gran fortuna. És el propietari d'hotels, de les famoses discoteques BCM, de la franquícia Pachá de Palma —no s'ha de confondre amb la discoteca original d'Eivissa—, Tito's, Riu, dels gimnasos amb pretensions de ser seu de la més distingida soci-

etat esportista, MegaSport, dels dos complexos per a turistes de cervesa i música a tot volum MegaPark i MegaArena, restaurants diversos (l'enorme grill Asadito)... Se'l coneix com el *rei de Magaluf*, la zona de Calvià on començà a fer-se ric i on hi ha BCM, la nau capitana de la seva flota d'establiments nocturns.

Cursach és un home fet a si mateix, com diuen els estatunidencs. De ben nin, en *Tolito* recollia pilotes en un club de ten-

nis, de més gran s'aficionà a la nit —"sempre he estat un discotequer", diuen que sol dir de si mateix— i a la seva estimada nit trobà el negoci. Amb els beneficis que obtingué de vendre roba que importava de Londres, a principis dels anys setanta obrí la discoteca Smash. Així, començà a guanyar diners i a invertir-los en nous negocis. Al llarg dels anys vuitanta multiplicà els establiments nocturns i durant els noranta ja era un dels

principals empresaris de l'oci nocturn turístic. Passà després a comprar hotels, a fer inversions immobiliàries i a dedicar-se a l'especulació urbanística, tant a Balears com a l'exterior, fent sovint viatges de negocis al Carib i al Brasil. A principi dels anys 2000 era considerat un dels grans empresaris de les Illes. Naturalment, es féu amic de Jaume Matas, entre d'altres il·lustres noms del *miracle econòmic* mallorquí que en aquell

dols amb origen únic. La detenció de Bartomeu, *Tolo*, Cursach. L'empresari més important —vegeu el requadre— de la nit mallorquina que controla restaurants, discoteques... i que el jutge situa a la cúspide de la trama mafiosa que s'està investigant. Des de feia mesos el seu nom anava de boca en boca. Advocats coneixedors de les interioritats dels jut-

jats asseguraven que "aviat caurà". Però passaven els mesos i no queia. Fins que el 28 de febrer caigué. I de quina manera. La policia judicial el detenia a la seva luxosa propietat de Puntiró —a la rodalia de Palma—, igual que també enviava als calabossos dos dels seus executius. Al cap de 72 hores foren conduïts davant del jutge que instrueix la causa. La de-

cisió del magistrat fou l'encarcerament preventiu sense fiança —per risc de fugida i de destrucció de proves— per a Cursach i per a un dels seus executius, mentre que l'altre, de menor rang dins de l'empresa, va ser alliberat amb càrrecs.

El sumari és secret, però ha trascendit que l'instructor i el fiscal consideren Cursach sospitós de ser el cap de l'organització mafiosa que corrompia els policies municipals, a través dels quals fetejava la competència empresarial i, a més, dirigia un entramat delictiu de gran envergadura. En concret se l'acusa de suborn a funcionaris públics, extorsió, amenaces, coaccions, ús d'informació privilegiada, delictes fiscal, blanqueig de capitals, tràfic d'influències, delictes contra els drets dels treballadors, falsedat documental, estafa processal, aportació de documentació falsa en un judici i, a més, i sobretot, corrupció de menors, narcotràfic, pertinença a organització criminal i, al capdamunt de tots, homicidi.

La commoció social a Palma fou molt gran per culpa d'aquesta última acusació. Els mallorquins fa anys que conviuen amb escàndols de corrupció i n'han vist de tots colors. Com a Sicília, sí, però, com diu Guillem Frontera, sense morts... fins ara. ●

temps s'erigí sobre ràpides *especulacions* a costa del territori.

Durant la primera dècada del mil·lenni se'l relacionà intensament amb diversos dirigents del PP que, segons empresaris competidors, atorgaven tracte de favor als seus negocis des de les institucions que governaven. Igualment, corregueren molts de rumors sobre les activitats dels seus homes de seguretat, expolicies habitualment. Sempre l'han acompanyat tot tipus de

sospites, però mai la justícia no s'havia abalançat sobre ell.

Reservat en extrem, fugí de les càmeres fins que, com tants d'altres empresaris semblants, es va sentir temptat per la vanitat. Es féu coronar president del Reial Club Esportiu Mallorca el 2003, després d'aportar-hi 10 milions d'euros que l'en convertiren en màxim accionista. Al cap de poc, però, abandonà aquesta Societat Anònima Esportiva i se'n comprà una altra, l'Atlètic de Balears,

l'enemic mortal, esportivament parlant, del Mallorca. Tampoc li durà massa la jugueta.

Després d'abandonar el futbol, tornà a la discreció que l'havia caracteritzat. Amb aspecte de vell *hippie* —cabells llargs i barbó de pèls blancs—, protegit gairebé sempre rere unes ulleres de sol negres, ningú diria que és un tauro dels negocis i un home enormement ric.

Ara fa dos anys tornà a ser objecte d'atenció mediàtica quan el

va citar una comissió d'investigació del Parlament balear sobre les possibles irregularitats en la decisió del Govern de Matas de construir l'hospital de Son Espases, justament en un terreny devora del qual l'empresari havia comprat una gran parcel·la. El seu nom recuperà altra vegada actualitat l'any passat quan els rumors el situaven relacionat amb l'anomenada màfia policial. I tan relacionat com hi ha resultat estar: el jutge i els fiscal sospiten que la dirigia.